

Tengelice Óvodai Oktatási Alapítvány
Napközi Otthonos Óvoda
3529 Miskolc Bezerédj I.u.15

NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

Tartalomjegyzék

Helyi Programunk írása során figyelembe vett jogszabályok.....	3.o
Óvodánk adatai.....	3.o
Bevezető.....	4.o
Célrendszer, Óvodai nevelésünk célja, Óvodánk bemutatása.....	5.o
Az óvodai nevelés feladatai.....	8.o
Érzelmi nevelés, szocializáció.....	10.o
Anyanyelvi nevelés és értelmi fejlesztés.....	12.o
Óvodánk gyermekvédelmi feladatai.....	13.o
Sajátos nevelési igényű gyermekek.....	13.o
Az óvodai élet tevékenységformái	13.o
A fejlődés általános jellemzői az óvodáskor végére.....	27.o
Tehetséggondozás.....	27.o
Az óvodai élet megszervezése.....	28.o
Dokumentumrendszer.....	31.o
Legitimáció.....	32.o

A Helyi Programunk írása során figyelembe vett jogszabályok

Helyi nevelési programunk átdolgozása a 137/1996.(VII.28.) Korm. rendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról, valamint az Alapprogramot módosító 255/2009. (XI.20.) Korm. rendelet iránymutatása alapján készült

Óvodánk adatai

Az óvoda neve: Napközi Otthonos Óvoda

Cím: 3529 Miskolc Bezerédj István u. 15.

Az óvoda fenntartója: Tengelice Óvodai Oktatási Alapítvány

Cím: 3529 Miskolc Bezerédj István u. 15.

Alapító okirat száma: 028614

Intézményvezető neve: Adorján Józsefné

A programot benyújtotta az óvoda vezetője

1. Bevezető

Intézményünk 1996 szeptemberétől működik. Eredményeinknek nagy jelentősége van az ide járó gyermekek és az őket nevelő családok számára.

Helyi Nevelési Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján, meglévő értékeink, nevelési gyakorlatunk, hagyományaink megőrzésével készült. Figyelembe vettük az óvónői pályán eltöltött több mint 30 év munkájának tapasztalatait, sikereit, kudarcait.

Ugyanakkor beépítettük Programunkba számos - elméletben és gyakorlatban megismert- helyi sajátosságainknak megfelelő, haladó, innovatív pedagógiai, nevelői módszert, amely nevelési rendszerünkben jól hasznosítható.

Helyi nevelési programunkat az ONAP szerint, a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, hagyományaira építve a helyi sajátosságok, a gyermekeket megillető jogok figyelembe vételével dolgoztuk ki és vezettük be.

Programunkat a törvényi előírásoknak megfelelően felülvizsgáltuk, és a törvényi és helyi változások tükrében módosítottuk (Kormányrendeletet módosító 255/2009 (XI.20)

Kormányrendelet)

Közoktatási rendszerünk első lépcsőfoka az óvoda. Országos viszonylatban az óvodák nagy részének fenntartását a helyi önkormányzatok látják el, s csak kis hányadát képezik az egyéb (egyházi-alapítványi-magán) intézmények.

Óvodánk, Alapító okirata szerint is, magánóvoda. Ebből adódóan sajátos, egyéni arculata van. Az intézmény fenntartásának módja, a helyi sajátosságai, egyetlen, osztatlan gyermekcsoportja, maga az épület, amelyben működik, teszik alternatívvá óvodánkat.

Valljuk, hogy a gyermek személyiségének fejlődése szempontjából legfontosabb a testi – lelki harmónia, és a helyes szokások megalapozására, kialakítására a 3-7 éves kor a legoptimálisabb időszak. A gyermekek számára biztosítjuk a játék szabadságát, azt, hogy élvezze a gyermekkor minden örömét. Megteremtjük a játékon belüli fejlődés lehetőségét, a differenciálást és a tehetséggondozást. A szokásalakítás érdekében a rendszerességet, a következetességet és a mintaadást hangsúlyozzuk.

A Napközi otthonos Óvodánk programja olyan értékeket hordoz, amellyel:

- a gyermekek adott fejlettségi szintjéhez igazodó, differenciált képességfejlesztés megvalósítására törekszik,
- összhangban áll a törvényi szabályozókkal
- sikerorientált, humanista ember nevelését tartja szem előtt

Pedagógusaink munkáját a kölcsönös tisztelet, érdeklődés és empátia jellemzi. Ennek során alakulhat ki az a kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör, mely áthatja mindennapjainkat.

Köszönetet mondok mindazoknak a szülőknek, akik ránk bízták-bízzák gyermekeik óvodai nevelését.

Óvodavezető

I.CÉLRENDSZER

I.1. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATAI, ALAPJAI

I.1.1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

a. Óvodánk arculata

Óvodánk Miskolc belvárosában, csendes zöldövezeti környezetben, egy volt családi házban működik. Felvehető gyermeklétszámunk 25 fő.

Az óvodásaink szüleinek nagy része komoly egzisztenciával, magas társadalmi-munkahelyi pozícióval rendelkezik, néhányan nagyvállalkozók, üzletemberek. Ebből adódóan jellemző a családokra az anyagi jólét, az anyagi biztonság.

A szülők, munkájukból adódóan kevés szabadidővel rendelkeznek, ezért a gyermekek otthoni ellátását nevelőnők, házvezetőnők, egyéb háztartási alkalmazottak segítik. A rendelkezésre álló kevés szabad időt azonban minőségi módon, a gyermekekkel közösen, nyaralással-teleléssel, idény-jellegű sportokkal (síelés, vízisportok), illetve távoli, olykor egzotikus országokba történő utazással töltik. Ebből adódóan gyermekeink nagy része tud síelni, lovagolni, korcsolyázni, úszni. Nem ismeretlen számukra Afrika, Ázsia, Amerika.

A szülőknek óvodánkkal szemben támasztott elvárásai között tehát természetes módon szerepel, hogy egyedi intézményes nevelést kapjanak a gyermekek, melynek tevékenységei között szerepelnek a fentebb említett sportok egy része, ezen kívül rendszeres túrázás, sakk, néptánc, korai idegen nyelvi nevelés.

Óvodánkkal szembeni elvárás megfogalmazásuk szerint, hogy sikerorientált, boldog gyermekeket neveljünk, miközben felkészítjük őket az iskolai életmódra.

Ezzel az elvárással mi is tudunk azonosulni, így a szülőkkel való együttműködésünk zavartalan az egységes célok felállítása, a feladatok ellátása és megvalósítása tekintetében.

Kapcsolatot tartunk a különböző társintézményekkel és bevonjuk a helyi társadalmi szervek, egészségügyi, művelődési-, és egyéb intézményeket is munkánkba.

Az óvoda személyi ellátottsága megfelel a törvényi előírásoknak, minden munkatárs megfelelő szakképesítéssel rendelkezik.

b. Gyermekképünk

Nevelési programunk elsősorban az óvodapedagógusok számára határoz meg feladatokat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját követve, igazodva az óvodánk társadalomban betöltött szerepéhez, a hagyományokhoz és az eddig elért eredményekhez.

Az ember, a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető egyéniség és szociális lény egyszerre. Minden gyermek nevelése egyéni megfontolást és bánásmódot igényel, miközben figyelembe kell venni a társadalom általános igényeit is.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, a felvételt nyert gyermekek esélyegyenlőségét.

Olyan korban élünk, melyben igen bonyolult a társadalmi helyzet, magasak az elvárások. Kultúránk általánosságban elfogadott eszményképe a sokoldalúan fejlett ember. Ennek elérése érdekében biztosítani kell a személyiség szabad kibontakozását meghatározó személyi és tárgyi feltételeket.

Ha feltesszük a kérdést magunknak: Milyen gyermekeket szeretnénk nevelni?- a válaszuk: Igazi alkotó, reálisan és humánusan gondolkodó és cselekvő, pozitív tulajdonságokban gazdag gyermekeket.

c. Pedagógusmodell

A gyermekekkel való foglalkozást hitvallásnak tekintjük, melynek alappillére a feltétel nélküli szeretet. Pedagógiánk mottója: Minden ember célja, sohasem eszköze a másoknak. A nevelés nem más, mint jellemnevelés, mely a későbbiek folyamán az emberben a humánus kiteljesedését jelenti.

Tudja, érezze a gyermek, hogy bármilyen is, tiszteljük, segítjük, elfogadjuk, figyelünk rá, s ezzel biztosítjuk fejlődését, képességeinek kibontakozását.

Megtanítjuk elfogadni önmagát és másokat.

Óvodánk alternatív arculatát a pedagógusaink jellemvonásai, emberi értékei is meghatározzák.

Az ideális pedagógusra jellemző személyiségjegyek számunkra(a teljesség igénye nélkül):

- a gyermekekkel való szeretetteljes magatartás
- műveltségéből fakadó intelligencia
- szakmai ismereteken, gyakorlati jártasságon alapuló szakértelem
- etikus magatartás, viselkedés
- önképzés, önfejlesztés igénye
- jellemezze: önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzet felismerési képesség

Az óvónő és a dajkák együttműködése:

A dajka az óvónő segítőtársa. Munkája, a célok, a nevelési feladatok és az óvodai élet napi szervezése szempontjából egyaránt fontos. A dajka is nevel, ő is hat a gyermekcsoportra, tehát neki is tudnia kell, milyen rendszer, milyen elvek, milyen elképzelések alapján nevelünk. A sok tevékenység figyelemmel kísérése, a csoportszobán kívüli terek megnövelése és hasznos játékterré alakítása ugyancsak megköveteli, hogy a dajka szorosabban együttműködjön a csoporttal.

Egyéb dolgozók:

Segítik a nevelőmunka feltételeinek megteremtését, és munkájukkal hatást gyakorolnak programunk sikeres megvalósítására.

d. Óvodaképünk

Az óvoda funkciói: óvó-védő; szociális; nevelő-személyiségfejlesztő.

„Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiség vonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.”(Alapprogram)

Nevelőmunkánkban **megvalósítjuk a differenciált személyiségfejlesztést**, a felzárkóztatást, a tehetséggondozást.

Intézményünk **napirendje rugalmas**, mely lehetőséget biztosít a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események, programok beépítésre.

Rendelkezünk a személyiségfejlesztéshez szükséges korszerű eszközökkel, melyeket továbbra is folyamatosan bővítünk.

Munkánk során figyelembe vesszük partnereink igényeit, elvárásait, törekszünk a folyamatos fejlesztésre. Az óvoda biztosítja az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi és alapvető szabadságjogokat

Nevelőmunkánk során kiemelt feladatunknak tekintjük az egészséges életmód szokásainak megalapozását, a játékon belüli fejlődés lehetőségeinek megteremtését, az egyéni bánásmód alkalmazását, az iskolai életmódhoz szükséges készségek, képességek kialakítását.

Széleskörű tevékenységrendszerrel segítjük a gyermekek személyiségének sokoldalú és hatékony formálását.

A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tevékenységeket biztosítunk. Törekszünk arra, hogy a gyermeki ismeretszerzés ne iskolás módon és módszerekkel, verbális úton valósuljon meg, hanem tapasztalati úton, játékosan történjen.

A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozására törekvés. Kihasznlunk minden lehetőséget, amely a mindennapok során felmerülő természetes élethelyzetekben gazdagítja, megerősíti a gyermekek ismereteit.

Az inkluzív (befogadó) pedagógiai szemlélet megvalósulása az óvodai nevelés során szemléletünké vált.

Szeretetteljes, családi légkör kialakítását tartjuk fontosnak, amelyben a gyermekek biztonságot, törődést, odafigyelést, bizalmat éreznek. Alapelvünk, hogy a gyermek személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze. Gazdagítjuk a természeti, földrajzi környezet kínálta nevelési lehetőségeket (természeti jelenségek, változások megismerése, természetszeretet kialakítása, a természet védelmére nevelés területeinek bővítése). Programunkban igyekszünk a helyi sajátosságokhoz ötvözni a mozgást, a környezet megismertetésére és megszerettetésére nevelést és az anyanyelvi nevelést. Jól felkészült óvodapedagógusaink a biztosítéka a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésének. Intézményünk kinyilvánítja, hogy szolgáltatásaink minőségének fejlesztése minden dolgozó személy felelőssége.

II. 1. Az óvodai nevelés feladatai

Általános feladatok:

- az egészséges életmód alakítása
- érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- anyanyelvi- és értelmi fejlesztés, nevelés biztosítása

II. 1. 1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermek egészséges életvitel – igényeinek alakítása, testi fejlődésük elősegítése. Magában foglalja a szervezet ellenálló képességének megalapozását, az óvoda körülményei között megoldható környezetvédelem és egészségvédelem szokásainak kialakítását.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése az óvoda kiemelt feladata.

Az óvodás életszakaszban szerzett ismeretek, készségek, szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják.

a. A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése

„Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. **Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel**, építi a kapcsolatot a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.”(Alapprogram)
A csoportokban derűs, megértő, bensőséges légkört igyekszünk teremteni, amelyben a mindennapok cselekedetei szokásalakító gyakorlattá válnak, ahol a gyermekek jó közérzettel, örömmel végezhetik tevékenységeiket.

Megfelelő helyet, időt igyekszünk biztosítani a testápolási, öltözködési, étkezési szokások elsajátítására. Személyre szabott tervezéssel a gyermek egyéni és sajátos igényeinek figyelembevételével törekszünk a szokások elsajátítására, rögzítésére. A beszoktatás alatt megismertetjük a gyermekekkel az óvodai testápolási szokásokat, úgy, hogy ezeket a felnőttek is azonos módon, következetesen gyakorolják, így alakítják ki a gyermekekben a megfelelő szokásrendet

Az óvónő tapintatot, elfogadást közvetítve, a fokozatosság betartásával törekszik arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket, sajátítsák el a fogásmódokat, eszközhasználatot, a tevékenységek optimális sorrendjét. Váljon igényükké a jól ápoltság, a társak iránti udvariasság, segítőkészség.

b. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme óvodai életünknek. A gyermekek mindennapi mozgásigényét változatos udvari játékokkal, frissítő tornával, szabadidős programokkal, hosszabb-rövidebb sétákkal, túrákkal igyekszünk kielégíteni. Naponta szervezünk mozgásos tevékenységet, melyek hozzájárulnak a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. Megfelelő eszközöket biztosítunk a tornateremben és a játszóudvaron a sokoldalú mozgásfejlődés elősegítése érdekében.

c. Táplálkozás

A gyermekek fejlődésének érdekében igényük szerint nagy figyelmet fordítunk a korszerű táplálkozásra, az étkezési ritmus, a kulturált étkezés szokásainak kialakítására, erősítésére. Preferáljuk a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nemcsak főtt, hanem nyers formában is. A gyermekek által hozott zöldségekből, gyümölcsökből közösen készítünk gyümölcsleveket, gyümölcssalátákat. **Nagy gondot fordítunk a helyes étkezési ritmus, a kulturált étkezés szokásainak kialakítására, erősítésére,** a zöldségfélék, gyümölcsök, főzelékek, rostokban gazdag, gabonapehellyel dúsított kenyér fogyasztásának megszerettetésére. Igyekszünk megismertetni a gyermekeket számukra eddig ismeretlen ételek ízével. Az étkezési szokásoknál a folyamatosság rendszerével élünk.

d. Pihenés

A nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket – elalvás előtti szellőztetéssel, meséléssel, dúdolással, bensőséges emocionális kapcsolattal – biztosítjuk. Megengedjük, hogy a hozzájuk érzelmileg közelálló tárgyakat, játékokat bevigyék az ágyba, így a kevésbé fáradékony gyerekek is nyugalomban töltik a pihenés idejét. **A gyermekeknél az eltérő alvásigényeket figyelembe vesszük.** A folyamatosság jegyében a szervezési feladatok megoldásával lehetségessé válik, hogy az alvás-pihenés időtartama a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően alakuljon. Az iskolába készülő gyermekek pihenésre fordított idejét a nyári hónapokban lecsökkentjük, ezzel készítjük őket elő a kisiskolás napirendje szerinti életre.

e. **A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása**

Az óvodában megbetegedett gyerekekkel megkülönböztetett gondoskodással bánunk, mindaddig elkülönítjük egészséges társaiktól, míg szüleik meg nem érkeznek. Testi épségük védelme és a baleset-megelőzés érdekében önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük őket, megismertetjük velük a tilos és elvárható magatartásformákat. Amennyiben mégis baleset, vagy egyéb rosszullét történik intézkedünk, hogy a beteg gyermek időben kapjon orvosi ellátást.

A fertőzések terjedését fokozott odafigyeléssel, edzéssel, szellőztetéssel, a személyes holmik használatával, a higiéniai szokások fokozottabb betartásával igyekszünk megakadályozni.

Fontosnak tartjuk a szülők tájékoztatását felvilágosító előadásokkal, figyelemfelkeltő írásokkal

- ✓ **A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:**
- ✓ A testápolási teendőket a szokásoknak megfelelően, önállóan, felszólítás nélkül végzik.
- ✓ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, óvják, rendben tartják és helyére teszik azokat.
- ✓ Készség szintjén kiszorgálják magukat, ismerik az eszközök rendeltetésszerű használatát.
- ✓ Esztétikusan terítenek, étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- ✓ Tevékenységüket – egyéni fejlettségükhöz mérten – meg tudják fogalmazni.
- ✓ Teljesen önállóan öltözködnek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- ✓ A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- ✓ Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- ✓ Érzékelik a természetben végezhető sportok, túrák, edzések jótékony hatását szervezetük fejlődésére, egészségük megőrzésére.
- ✓ Megismerik saját igényeiknek, képességeiknek korlátait, fejlődnek személyiségvonásaik, (önfegyelem, kitartás, tolerancia) testi képességeik.
- ✓ Az egészség, mint érték, beépül a személyiségükbe.

II.1. 2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

„Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül.” (Alapprogram)

- A lelki egészségvédelem érvényesítésével a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása.
- A gyermekek erkölcsi érzelmeinek, tulajdonságainak alakítása, erkölcsi értékrendjük megalapozása.
- A természethez fűződő pozitív érzelmi motiváltság elmélyítése.

Szükséges, hogy:

Lehetősége legyen a gyermeknek, egyéni érdekeinek, képességeinek kibontakoztatására.

Biztosítsa önkifejezési törekvéseinek megvalósulását az óvodai közösségen belül.

Az óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmi hatások érik a gyermeket. A csoportszobát, egyéb helyiségeket esztétikus, célnak megfelelő berendezési tárgyakkal, harmonikus, nyugodt összhatót keltő színekkel, anyagokkal rendezzük be, dekoráljuk.

Ezzel a környezettel igyekszünk megteremteni azt az alaphangulatot, **amely programunk sikerének egyik feltétele**, nyílt, barátságos, érzelmi viszony kialakítását teszi lehetővé a gyerekekkel és szülőkkel.

Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyerek együtt ismerkedjen az óvodával. Így betekinthetnek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. Megismerkedünk az otthon kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. A befogadás ideje alatt a szülőkkel együtt próbáljuk megteremteni a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való viszonyulást.

Megfelelő, szeretetteljes kapcsolat jellemezze az óvodapedagógus-gyermek, dajka – gyermek, gyermek- gyermek kapcsolatot.

Olyan légkört teremtünk az óvodában, amelyben a gyermek kielégítheti társas szükségleteit, lehetősége van a különbözőségek elfogadására, mások tiszteletére.

Feladataink:

Az első óvodai naptól kezdve barátságos, biztonságos légkör megteremtése az óvodai csoportban.

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Az óvodapedagógus segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a gyermekekkel való foglalkozást, hogy az elősegítse a jó csoportközösség kialakulását. A gyermek egészséges énképének kialakításában fontos szerepe van az óvónő szociális visszajelzéseinek a gyermek teljesítményéről, a közösségben elfoglalt helyéről.

Árnyalt, differenciált értékeléssel, a gyermeki tevékenység, közösség előtti pozitív megerősítésével elősegíti a gyermek önkifejező, önértékesítő törekvéseinek kedvező alakulását, kommunikációs készségének fejlődését. Mondanivalóját kísérő testbeszédével egyértelműen fogalmazza meg a közösségi élet szabályait. Bátorít minden gyermeket, hogy belső elégedettségének teljesebbé válásával erősödjön pozitív énképük, örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös tevékenységekbe. Az élményszerű együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, lelkiismeretesség, segítőkészség, őszinteség, igazmondás, figyelmesség, önzetlenség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.

A kapcsolatok erősítése érdekében minden gyermeknek biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját érzéseik elmondására, mások érzéseinek meghallgatására, elfogadására.

A területen várható fejlődés eredményei az óvodáskor végére

- ✓ A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz a velük foglalkozó felnőttekhez. Ez megnyilvánul érzelmeikben, tetteikben, szavaikban.
- ✓ Igényükké válik a helyes viselkedés, cselekvés szabályaiknak betartása.
- ✓ Tájékozódni tudnak a közösségben.
- ✓ Érdeklődnek társaik iránt.
- ✓ Szükség esetén segítik a rászorulókat.
- ✓ Érzelmeink, indulataink korának megfelelően tud uralkodni.
- ✓ Szívesen kommunikál.

- ✓ Türelemre, kitartásra képes.
- ✓ Ismerik egymás képességeit, tudják értékeiket, hiányosságait.
- ✓ Érdeklődők, kezdeményező képesek. Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ✓ Éretté válnak az iskolába lépéshez, megalapozódnak azok a szociális, érzelmi, értelmi képességek, melyek biztosítják a sikeres iskolai beilleszkedést

II. 1.3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma közben megvalósítandó feladat, az **óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van**, de leginkább a szabad játékban valósul meg. Feladatunk, képessé tenni a gyermeket arra, hogy érzékszerveik útján az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetet tapasztalati úton megismerje és az így szerzett ismeretek között az egyszerű összefüggéseket észrevegye.

Beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással anyanyelvi és kommunikációs készségük fejlesztése.

Célunk

- ✓ A gyermekek közlési kedvének ösztönzése, biztonságos önkifejezés megalapozása és a beszéd tartalmi részének gazdagítása.
- ✓ Javítgatás elkerülése.
- ✓ A gyermekek nyelvi fejlődésének elősegítése példamutató óvodapedagógusi beszéddel.
- ✓ A gyermeki beszédkedv fenntartása.
- ✓ A gyermeki kérdések és válaszok figyelemmel kísérése.
- ✓ A testileg, lelkileg, szociálisan harmonikusan fejlődő gyermekekben az óvodáskor végére kialakítjuk azokat a képességeket, melyek további életvitelükhöz, az iskolába lépéshez szükségesek (szándékos figyelem, bevésés, felidézés, megőrzés, elemi és problémamegoldó gondolkodás)

Fontos, hogy egyéni adottságaikhoz mérten érthetően és folyamatosan kommunikáljanak. Megtanítjuk kérdezni, hibát felismerni, javítani. A megszerzett képességek, készségek pozitív módon hatnak egymásra, ezáltal lehetővé teszik a magasabb szintű képességek, készségek kialakulását. (transzfer hatás)

A területen várható fejlődés eredményei az óvodáskor végére

- ✓ A beszéd használatára igényesek lesznek, örömet jelent számukra a verbális kifejezés.
- ✓ Helyesen, folyamatosan képesek kifejezni magukat.
- ✓ Megfelelő szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi gondolataik érthető kifejezését.
- ✓ Nonverbális eszközökkel színesítik mondanivalójukat.
- ✓ Tisztán, artikulálva beszélnek.
- ✓ Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.

III. 1. Óvodánk gyermekvédelmi feladatai

Óvodásaink közül néhányan nagyon jó, vagy jó, esetleg átlagos szociokulturális környezetből kerül óvodánkba. Ennek figyelembevételével kell meghatározni óvodánk gyermekvédelmi feladatait.

Legfontosabb tennivalónk a gyermekek jogairól szóló törvény betartása.

Alapelvek:

- Minden esetben a gyermekek érdekeit kell képviselni és ezt semmilyen más érdek nem előzheti meg.
- Minden megkülönböztetés nélkül kell a gyerekek részére a jogokat biztosítani.
- Mindig azt a jogot kell alkalmazni, ami a gyermekre nézve előnyösebb.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve végezzük gyermekvédelmi munkánkat.

IV. 1. Sajátos nevelési igénylő gyermekekkel való foglalkozás

Sajátos nevelési igény fogalma

- Sajátos nevelési igénylő az a gyermek, aki szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós, súlyos rendellenességgel küzd.
- b) A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.

Alapelvünk:

Az óvodai közösségbe csak olyan sajátos nevelési igénylő gyermeket integrálunk, aki a **többiekkel együtt nevelhető.**

Az óvoda adottságai, álláshely és szakember hiány miatt SNI gyermekek közül csak az enyhe fogyatékosággal rendelkező, minimális számú gyermekek ellátására vagyunk képesek.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Tartalma:

- ✓ **játék**
- ✓ **vers, mese**
- ✓ **ének, zene, énekes játék**
- ✓ **rajzolás, mintázás, kézimunka**
- ✓ **mozgás**
- ✓ **a külső világ tevékeny megismerése: 1. környezet megismerése 2. matematikai látás és gondolkodásmód**
- ✓ **munka jellegű tevékenységek**
- ✓ **a tevékenységekben megvalósuló tanulás**

Minden tevékenységi formában célunk:

- a sokféleséget biztosító tárgyi környezet kialakítása,
- a megismerés iránti érdeklődés felkeltése,
- a munka megbecsülésére nevelés,
- az önálló munkavégzésre való képesség kialakítása,
- véleménynyilvánítás szabadságának kibontakoztatása,
- közösségi tevékenységekben való részvételre ösztönzés,
- gyermeki kompetencia sokoldalú fejlesztésére törekvés

Feladat:

- a hetirend és a napirend és minden tevékenység az aktuális helyi sajátosságok,
- valamint gyermekek összetétele alapján szerveződjenek az életkorhoz igazodva,
- a játék legyen minden résztevékenység jellemzője, valamennyi fejlesztési terület
- alapvető tevékenységi formája.
- az óvodapedagógus minden tevékenység közben használja ki a mennyiségi, tartalmi,
- időbeli differenciálás lehetőségét.

V. 1. Játék

A játék a kisgyermek legfejlesztőbb és legfontosabb tevékenységi formája, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Programunk szerinti nevelési folyamatban a gyermekek játéktevékenységében integrálódnak

Célunk:

- A gyermekek szabad képzettársításának elősegítése, érzelmvilágának gazdagítása, testi – lelki egészségének védelme, egyéni ötleteinek, vágyainak teljesítése.
- Aktív, önálló, tartalmas, élményeken alapuló, tevékenységeken keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása, érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása.

A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti megfelelő játékkapcsolatok kialakítását.

Az óvodában az óvodapedagógus állandó jelenléte biztosítja az indirekt irányítás lehetőségét.

A játékhoz megfelelő helyre, játékszerekre, a gyermeki fantáziát megmozgató anyagokra van szükség.

Nevelési programunk a játékot a gyermek legjellemzőbb életmegnyilvánulásának, az iskolás kor előtti legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenységének, nevelési eszközének, módszerének tekinti. A játékban érvényesülnek azok az érzelmi hatások, amelyek a gyermeket a megismerési folyamatban érik, és társas magatartásukat is befolyásolják.

Szabad játék

Ebben az esetben az óvodapedagógus biztosítja a gyermekek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában
- a játékeszközök megválasztásában
- a társak kiválasztásában
- a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában

Fontos, hogy a játék folyamatossága érdekében elegendő idő maradjon a játék befejezésére és lehetőség kínálkozzon a későbbi folytatásra.

A kezdeményezett játék

Ebben az esetben a pedagógus szándékosan teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermekek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ebben az esetben is

- a gyermeknek módja van megválasztania játéktevékenységet és jogában áll nem élni a felkínált lehetőséggel
- biztosítani kell a gyermek számára az önállóságot, és az önmegvalósítást
- célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát

Az óvodában biztosítani kell a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, aminek az óvoda napirendjében látszania kell.

Célok

- A gyermek saját elképzeléseinek, vágyainak, kreatív ötleteinek kibontakoztatása az önkéntes, örömmel végzett játéktevékenységekben.
- Játéktevékenységeken keresztül a külvilág alapos megismerése.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása.
- A játék rendje megszokássá váljon.
- Egészséges versenyszellem kialakítása.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermekek bekapcsolódnak a különböző játéktevékenységekbe.
- Élvezik a játékot, alkalmazkodnak a normákhoz.
- Aktívan vesznek részt az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Képesek a szabályok megtanulására, alkalmazására.
- Kezdeményező magatartásúak.
- Képesek élményeik eljátszására.
- Elfogadják társaik javaslatait, ötleteit.
- Képesek a csoportban való játéokra.
- Élvezik az alkotás örömét, amit az alkotásra való képesség szerez nekik.

A fejlesztési cél eléréséhez szükséges feltételek:

- Nyugodt légkör
- Sokféle játéklehetőséget biztosító csoportszoba, játszóudvar.
- Elegendő játékidő.
- Sokféle játékeszköz.

V.2. Vers, mese, dramatikus játék

Célok

- A verselés, mesélés élmény által megismertetni a magyar nyelv szépségét, kifejező erejét.
- Hallási és beszédhallási figyelem fejlesztése.
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése, szókinccsfejlesztés.
- A beszédmegértés képességének fejlesztése.
- Igény kialakítása az irodalmi élményekre, irodalmi fogékonyság megalapozása.
- A beszédkedv felkeltése, megőrzése.
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül.
- A könyv, az irodalom iránti vonzódás kibontakoztatása, a könyvvel való helyes bánásmód.
- A magyar gyermekköltészet, népi hagyományok gazdag lehetőségeinek kihasználása a mindennapos verselésre, mondókázásra, mesélésre.

Feladatok

- A megfelelő légkör megteremtése az irodalmi mű befogadására.
- A népi és a klasszikus irodalmi alkotások egyaránt szerepeljenek az óvodai életben.
- Az óvónő irodalmi ismeretanyaga gazdag legyen.
- Az óvónő előadásában érvényesüljenek a beszéd zenei elemei.
- Többször ismételjük meg a kedvenc meséket.
- Éreztessük a gyermekekkel, hogy a mesemondás lényeges esemény.
- Tevékenységeinket hassa át a mindennapos mondókázás, verselés, mely illeszkedjen a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához, az évszakokhoz, stb.
- Lehetőséget kell adni a gyermekek elbeszéléseinek, mesemondásainak türelmes végighallgatására.
- Fontos, hogy a jól kiválasztott verseket gyakran ismételgessék a gyermekek, így elsajátíthassák azokat.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése érdekében minél több, fejlettségüknek megfelelő könyvet biztosítsunk számukra a könyvespolcon.
- Délutáni pihenés előtt mesét, folytatásos mesét olvassunk számukra, mely életkoruknak megfelel.
- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermekek érzelmi biztonságának erősítésének lehetőségét használjuk ki.
- Az irodalmi művek kiválasztásánál ügyeljünk arra, hogy a téma legyen gyermek közeli, vidám, humoros, ritmusos, költői képeket tartalmazó, szóljon a természetről, az állatokról, csodás lényekről, gyermekekről, kövesse az évszakok változásait.
- Az óvónő kezdeményezze, hogy a szülők otthon is minél többet verseljenek, meséljenek gyermekeiknek.

Tevékenységi lehetőségek

- Beszélgetések a napi tevékenységek folyamán.
- Páros játékok játszása (lovagoltatók, ujjkiszámolók, arcsimogatók, stb.)
- Mesekönyvek nézegetése.
- Irodalmi művek meghallgatása: versek, verses mesék, mesék, mondókák.
- Bábozás, mesélés, dramatizálás.
- Népi mondókák, hallott versek gyakorlása, mondogatása.
- Színházi élmények nyújtása: bábelőadások, gyermekelőadások.
- Ismert mesék videó filmekben való megtekintése (ritkán!).

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szívesen ismétlgetnek verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymásnak.
- Megjegyeznek 10 – 12 mondókát, 6 – 8 verset, 15 – 20 mesét.
- A folyamatos mesék, verses mesék meseszálait össze tudják kötni.
- Tudnak történeteket folytatni, illetve kitalálni.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása az önkifejezés egyik módjává válik.
- Igényükké válik a könyvek nézegetése, mesék, versek hallgatása.
- Mások beszédére, előadásaira, a színházi előadásokra érdeklődéssel figyelne.
- Vigyáznak a könyvekre.

A fejlesztési cél eléréséhez szükséges feltételek

- Megfelelő eszközök biztosítása (bábok, jelmezek, figurák, könyvek, stb.)
- Mese és verses könyvek az óvoda kornak megfelelő tartalommal álljanak rendelkezésre.
- Elegendő idő és lehetőség a tevékenységhez.

Kapcsolata más nevelési területekkel

- Legszorosabban az anyanyelvi neveléssel fonódik össze, mivel az irodalom az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segít a világ megismerésében.
- Kapcsolódik a zenei neveléshez, mert a zenei élmény serkenti a gyermek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotó kedvét.
- A mozgásos játékokkal is összefonódik, mert a népi játékok játszása alkalmával megismerik a néphagyományokat

V. 3. Ének, énekes játékok, zenehallgatás

Programunk szerint az ének-zene-tánc a művészetek része. A zenei képességek fejlesztése a gyermekek személyisége kibontakoztatásának egyik fontos eszköze.

Célok

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével, közös éneklésen és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül.
- Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.
- Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, egyszerű tánclépések kialakítása, fejlesztése.
- Önálló, tiszta éneklésre szoktatása a gyermekeknek.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, hagyományok ápolására való törekvés.
- Közösségi élmények nyújtása, énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.
- Zenei nevelésen keresztül elősegíteni az esztétikai érzék, a közösségi érzés csíráinak fejlődését.
- A gyerekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

„ Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.” (Alaprogram)

Feladatok

- Az óvónő biztosítsa a zenei élmények befogadásához szükséges nyugodt, oldott légkört.
- A fokozatosság betartása legyen fontos szempont a zenei anyag feldolgozásában a zenei képességek fejlesztésében.
- Legyen mód arra, hogy a gyermekek az egész nap folyamán zenei élményhez jussanak.
- A zenei nevelés a gyermekek érzelmére, értelmére hasson.
- Az óvónő tudatosan készüljön a zenei élmény átadására.
- Lehetőség nyíljon a népzene, az egyszerű népi tánclépések elsajátítására.
- Feladat legyen a mozgások esztétikus megformálása.
- Az ünnepek, ünnepélyek zenei anyagát a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tervezzék az óvónők.

Tevékenységi lehetőségek

- Mondókázás, kiszámoló mondogatása.
- Dúdolgatás, babák altatása.
- Körtjátékok játszása.
- Ismerkedés a környezet hangjaival.
- Egymás hangjának felismerése.
- Halk - hangos beszéd, éneklés gyakorlása.
- Lassú – gyors beszéd, járás gyakorlása.

- Játékos mozdulatok végzése, tapsolás.
- Magasabb – mélyebb gyakorlása beszédben, énekben, hangszeres játékban.
- Visszhangjáték gyakorlása.
- Népi gyermekdalok megismerése.
- Egyenletes járás, tapsolás gyakorlása.
- Zenehallgatás (gépi zene és az óvónő hangszeres játéka).
- Ismerkedés a ritmus- és dallamhangszerekkel, megszólaltatásuk, használatuk.
- Ismerkedés az egyszerű tánclépésekkel, gyakorlásuk.
- Zenés gyermekműsorok szervezése.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Élvezettel játszanak énekes játékot.
- Gátlások nélkül egyedül is képesek az éneklésre.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Élvezettel hallgatnak zenét.
- Egyöntetűen, középerős hangon, artikulált, szép szövegkiejtéssel tudnak énekelni, minél tisztábban.
- Megkülönböztetik és felismerik egymás hangját, többféle zörejt, a természet és a közlekedés hangjait, a megismert hangszerek hangját.
- Bátran és kedvvel használják a ritmushangszereket.
- Egyszerű és természetes mozdulatformákat alkotnak, képesek a változatos térformákkal, szép testtartással, tekintettel táncos mozgásokat végezni

V. 4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Nevelési programunk folyamatában a művészetekkel való foglalkozás egyik részterülete az ábrázolás, a vizuális tevékenységek. A különböző tevékenységek, technikák gyakorlása közben **fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke**, gyarapodik formaviláguk, érzelmi világuk. A képző és iparművészettel, a kézművességgel való találkozásuk gazdagítja látásmódjukat, fantáziájukat kifejezőképességüket.

Célok

- A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, az ábrázolás különböző fajtái és a műalkotásokkal, népművészeti alkotásokkal való ismerkedés a gyermeki személyiség fejlesztésének fontos lehetőségévé váljon.
- A gyermekek ízlésének, alkotó és befogadóképességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásmódjának kibontakoztatása.
- Az esztétikumra való érzékenység kifejtése.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása az életkornak megfelelően.
- A képi-, plasztikai-, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása.
- Szín- és formavilág gazdagítása.
- Kézmozgások finomítása.
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése (különböző anyagok és technikák megismertetése).

- Sokféle lehetőség megmutatása a képi és térbeli megjelenítésre.
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

Feladatok

- Az óvónő biztosítsa az alkotó-, alakító tevékenységhez szükséges feltételeket.
- Megismertetni a gyermekeket a különböző eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a különböző technikai lehetőségekkel.
- A tevékenységek differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- Az óvodai esztétikus környezet megteremtése.
- A gyermekek számára a nap minden részében biztosítottak legyenek az élményre épülő kifejezéshez szükséges eszközök.
- A gyermeket jutassa el az óvónő a saját szintjükön történő alkotás öröméhez.
- Tartsa tiszteletben az óvónő a gyermeki produktumot.
- Lehetőség legyen az új ábrázolási technikák megismerésére, kipróbálására.
- Tanácsok adása az óvónő részéről a szülők számára az otthoni ábrázoló tevékenységek megszervezésére.

Tevékenységi lehetőségek

- Változatos eszközökkel történő ábrázolás gyakorlása.
- Egyszerű ajándék és játéktárgyak készítése.
- Kézzel és ecsettel való festés.
- Új technikák kipróbálása (kötés, fonás, szövés, gyöngyfőzés, stb.)
- Egymás munkájának nézegetése, véleményezése.
- Ábrázolási eszközök tisztántartása.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Egyéni módon jelenítik meg az élményeiket és elképzeléseiket a képalkotásban.
- Alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, színek egyéni alkalmazása.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélni tudnak az alkotásról.
- Örülnek az egyéni és a közös kompozícióknak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.
- Megbecsülik egymás alkotásait.

V. 5. Mozgás és mozgásos játékok

„ A torna, mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.” (Alapprogram)

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mozgásigényének megfelelően annyit mozoghasson, amennyire szüksége van. Mozgásigénye minden gyermeknek eltérő. Nem korlátozható bizonyos napirendi időpontokra a kielégítésük, hanem az igény jelentkezéséhez igazítandó. Erre lehetőség nyílt a napirend minden időszakában, a folyamatos napirend biztosítása esetén.

Célok

- A mozgás megszerettetése, a tudatos mozgásigény kialakítása.
- A szervezet sokoldalú fejlesztése.
- Fizikai képességek fejlesztése:
- Kondicionáló képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)
- Koordináló képességek (ügyesség, egyensúlyérzék fejlesztése, hajlékonyság fokozása)
- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.
- Egészséges versenyszellem alakítása.
- Pozitív személyiségtulajdonságok erősítése.
- A térbeli- és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- A szem-, kéz-, láb kondíciójának fejlesztése.
- A nagymozgások, a rugalmasság, az egyensúly párhuzamos fejlesztése.
- A testrészek megismerése, testséma ismerete.
- A mozgásműveltség fejlesztése.

Feladatok

- Megfelelő idő, hely, eszköz, tiszta környezet biztosítása a gyermek mozgásigényének kielégítésére.
- Lehetősége legyen a gyermeknek arra, hogy az egyes gyakorlatokat saját képességeinek szintén hajtsa végre.
- Különböző mozgás és sporttevékenységi formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Kialakul a harmonikus és összerendezett mozgás.
- Kialakul a játékok közben az egészséges versenyszellem.
- Szívesen kezdeményeznek futó-, fogó-, és labdajátékokat.
- Nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékelésük összerendezett.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Képesek sorozatugrásokat, összetett gyakorlatokat végezni.
- Gyakorlottak a páros és az egy lábon való szökdelésekben.
- Állóképességük, teherbírást fejlett, bírják a hosszantartó, lassú és közepes iramú futást.

V. 6. A külső világ tevékeny megismerése

- ✓ környezet megismerése
- ✓ matematikai látás és gondolkodásmód

V. 6. 1. Környezet megismerése

Céljaink a következők:

A szűkebb és tágabb környezet felfedezése, megismerése, megóvása.

Tapasztalatok szerzése során alakuljon ki a gyermekben pozitív érzelmi viszony az emberi és természeti környezet értékeinek, hagyományainak megbecsülése, megőrzése iránt.

Célirányos, komplex tervező-szervező munkával érjük el, hogy a természetben végzett játékos tevékenységek, jeles napok, kirándulások minden gyermek számára a természet szeretetéből fakadó élményt jelentsenek.

Környezettudatos szemléletmód megalapozásával olyan személyiségvonások, magatartásformák kialakítása, melyek a szülőföldhöz kötődést, a környezet és a társadalom harmonikus együttélését segítik.

„A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott éli emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.” (Alapprogram)

Feladatok

- A környező világ tevékeny megismerésének óvónői feladatai épüljenek a gyermekek otthoni és óvodán kívüli tapasztalataira, ismereteire.
- Lehetőség nyíljon minél több érzékszervvel való tapasztalásra, élmények több szempontú felidézésére.
- Az egyes gyermekek érdeklődésüknek megfelelően tevékenykedhessenek.
- A gyermekek számára biztosított legyen a tér, az idő, az eszköz a spontán és szervezett, az alkalmi és folyamatos megfigyelések, egyszerű kísérletek, gyűjtések elvégzésére.
- Az óvónő kísérelje az ismeretnyújtást magyarázattal, így mélyítve el a gyermek ismereteit.
- A gyermekek elmondhassák élményeiket, tapasztalataikat.
- Érezzék a gyermekek, hogy a természeti környezet nélkül nem létezhetne az ember.
- A gyermekeket a környezet rendjének, tisztaságának megtartására, az élő környezet megóvására neveljük.
- Környezettudatos nevelés, amely a természeti, az épített, a társas társadalmi környezet fenntarthatósága érdekében szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítását jelenti.

A környezettel való kapcsolatunkban **fontosnak tartjuk annak a szemléletnek** a kialakítását, hogy a "virágok az élőhelyükön a legszebbek, az állatok a természetes környezetükben érzik jól magukat." A gyermekek számára olyan feltételeket, esztétikus, harmóniát sugárzó környezetet igyekszünk teremteni, mely érzelmileg is motiválja őket a szokások betartására, szűkebb és tágabb környezetük felfedezésére, megismerésére. Rácsodálkozhatnak a természet jelenségeire, az ember alkotta értékekre, ezáltal képességeikhez mérten maguk is "alkotói" és védelmezői lesznek környezetüknek. **Az "együtt fedezzük fel" elv**, a játékosság, jó hangulat fokozza az élményt, az ismeretszerzést.

Környezetnevelő munkánk hatékonysága érdekében minden lehetőséget kihasználunk a **szabadban való tartózkodásra**, évszakonként ismétlődő, folyamatos megfigyelésekre, tapasztalatgyűjtésekre, összehasonlítások, kísérletek végzésére. Arra törekszünk, hogy az ismeretek segítsék elő a környezet egészének megértését és tartalmazzanak alapvető tényeket, összefüggéseket, problémákat és az ezzel kapcsolatos megoldásokat. Olyan ismereteket nyújtunk, amelyek realisztikusak, megfelelnek az óvodás korosztálynak, de megalapozzák a világkép, a kultúra és az értékrend alapvető elemeit. Fontosnak érezzük helyi adottságaink, értékeink megismerését is, hiszen itt élünk, itt töltjük mindennapjainkat.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, néhány madarat és bogarat.
- Ismerik környezetük növény- és állatvilágát, és részt vesznek azok ápolásában.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Tevékenyen részt vesznek a környezetük védelmében és megóvásában.
- Vigyáznak a tisztaságra a teremben, az udvaron, a kertben egyaránt.
- Tisztában vannak az óvodai dolgozók munkájával, egymás és a felnőttek munkáját megbecsülik.
- Ismerik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.
- Felsorolják testrészeiket, tudják funkcióikat, hogyan kell ápolni, védeni.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, tudják kik dolgoznak ott.
- A gyermekekben kialakul a környezettudatos megatartás.
- Megismerkednek a koruknak megfelelően a környezetvédelem fontosságával.

V. 6. 2. Matematikai látás- és gondolkodásmód alapozása

„ A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.” (Alapprogram)

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Feladatok

A bennünket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.

A matematikai tapasztalatok gazdagítása, a gyermek logikus gondolkodásának, problémafelismerő és megoldó képességének fejlesztése.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermek megfelelő szöveget tud alkotni a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
- Tudja a meg- és leszámítást 10 – 12 – es számkörben.
- Megnevezi a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett között)
- Alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket adott szempont szerint képes válogatni.
- Az alakzatokat síkban és térben képes lemásolni.
- Képes a mennyiségek összehasonlítására (több, kevesebb, ugyanannyi, stb.)
- A síkbeli alakzatokat tulajdonság szerint képes szétválogatni (kör, négyzet, háromszög).
- A térbeli alakzatok közül ismeri a kockát és a gömböt.
- Képesé válik a megkezdett feladat folytatására.
- Képes a valóságnak megfelelő ítéletalkotásra.
- Gondolatait tevékenységgel és szóval is ki tudja fejezni.

Kapcsolata más nevelési területekkel

- Legsorosabb kapcsolat a játékkal, hiszen a matematikai ismeretszerzés a játék közben alakul.
- Az anyanyelvi neveléssel, mivel számos új, matematikai kifejezéssel ismerkedik meg a gyermek.
- A környezet megismerése folyamán, számtalan matematikai tevékenységre van lehetőség.
- Ének – zenével - kiszámológó mondogatása.
- Ábrázolással – színek, formák használata.
- Közösségi neveléssel, közösen végzett matematikai tevékenységek, pl. térmértani alakzatok építése, közös munka öröme.

V. 7. Munka jellegű tevékenységek

„A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység...”

(Alapprogram)

A munkajellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A munka legyen a gyermek szívesen és örömmel végzett játékos tevékenysége, melynek során megismeri környezetét, tapasztalatot szerez, fejlődnek erkölcsi tulajdonságai, pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Célok:

A változatos munka jellegű tevékenységek során, **olyan tulajdonságok, szokások kialakítása**, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, alakítják közösségi kapcsolatait. A gyerekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben az óvónő segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen munkálkodnak.

A munka végzése közben – az óvónő céltudatos irányításával – a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat szereznek természeti és társadalmi környezetükről. A munka által fejlődik értelmi képességük, s a gyakorlás során egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek.

Munka közben kezdenek kialakulni a munkaszervezés képességének alapjai, erősödik kezdeményezőképességük, együttműködési képességük.

Gyermekeink elsősorban saját szükségleteik kielégítése miatt, de a közösségért is végeznek munkajellegű feladatokat, munkájuk eredményét ők és mások is egyaránt tapasztalják. E tevékenység magába foglalja az óvoda, a csoport és az egyén mindennapi életével kapcsolatos állandó, vagy alkalmoszerű munkákat.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek munkája mindig önkéntes, szabadon választott tevékenység legyen, melyet szívesen, örömmel végeznek. A munkajellegű tevékenység a felkínált lehetőségek közül, belső motiváció alapján választható és sohasem a gyerekre kényszerített feladat.

Munka jellegű tevékenységek:

1. Alkalmoszerű munkák:

- Megbízások végzése, önkéntesség alapján.
- Ünnepi készülődések (ajándéktárgyak készítése, terem dekorálása stb.)
- Udvar és csoportszoba rendezése (kisebb tárgyak helyretétele, szállítása, rendrakás).
- Információk átadása (épületen belül).
- Segítségadás a kisebbeknek a felnőttek indíttatására, illetve önállóan.

2. Önkiszolgálás:

- Saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátása (testápolás, étkezés stb.)

3. Naposi munkák:

- Étkezés előtti előkészületek elvégzése (teremrendezés, terítés stb.)
- Terem- és udvarrendezésben való részvétel.

4. Egyéb tevékenységek:

- Közreműködés a növények gondozásában óvodapedagógusi irányítással.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önállóságra törekvés, az önként vállalt feladatok megfelelő teljesítése.
- Megbízások pontos teljesítése.
- Saját képességeinek megismerése.
- Megfelelő eszközhasználat megtanulása, veszélyek megismerése.
- Saját és társai testi épségének megóvására törekvés munka közben.
- Környezetükben lévő növények gondozására való képesség
- Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő feladatok végzése.
- Szerszámok tárolási helyének, használati módjának ismerete.
- Munka iránti tisztelet kialakulása.
- Munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakulása.

V. 8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség, fejlődését, fejlesztését támogatja.” (Alaprogram)

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a mikro és makro környezetében szerzett tapasztalataira építve a gyermeki gondolkodás fejlődésének elősegítése.

Az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés, a gyermekek kompetenciáinak alakítása.

Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

- ✓ A gyermekek eljutnak a pontos, valóság-hű észleléséhez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek.
- ✓ Képesek lesznek a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- ✓ Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel. A környezet mennyiség, formai, színbeli eltéréseivel, matematikai fogalmakkal.
- ✓ Motoros feladat verbális visszaadására teljesen, vagy a lényeges mozzanat kiemelésével képessé válnak.
- ✓ A kapott feladatokat megértik, igyekeznek azt képességeikhez mértén elfogadni és teljesíteni.
- ✓ A kompetenciák fejlődése által alkotó életvezetésük megalapozódik.
- ✓ Elsajátítják az egészséges, környezettudatos magatartást egyéni képességeikhez mértén.
- ✓ Szókincsük képessé teszi őket arra, hogy gondolataikat folyamatos beszéd által másokkal megértessék.
- ✓ Szövegviszaadásuk megbízható, egyszerű cselekvéseket megneveznek.
- ✓ Szociális kompetenciáik alkalmassá teszi őket az iskolai munkára.
- ✓ Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.

„Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.” (Alaprogram)

VI. A fejlődés általános jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek hat-hétéves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges érettségi szintet.
- Az óvodásból lassan iskolás lesz.
- A sikeres iskolakezdéshez szükséges feltételek megléte: testi, lelki, szociális érettség.
- Összerendezett mozgás, erőteljes mozgáskoordináció.
- Képes szükségletei kielégítésére, szándékos irányítására.
- A gyermek nyitott, érdeklődő, örömmel várja az iskolát.
- Érzékelése, észlelése folyamatosan differenciálódik.
- A közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, nő a megőrzés időtartama.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik annak tartama.
- A képi és fogalmi gondolkodás kezd kialakulni.
- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan beszél, használja a különböző mondatszerkezeteket, tisztán ejti a hangokat és végig tudja hallgatni mások mondanivalóját.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről.
- Ismeri az évszakokat, a környezetében élő állatokat, növényeket, a közlekedési szabályokat, az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Szociálisan éretté válik az iskolára. Képes az együttműködésre gyermekkel, felnőttel egyaránt
- Feladattudata kialakulóban van, kitartása, munkatempója, önfegyelme fokozatosan növekszik.

VII. Tehetség gondozás

Cél:

- A tehetséges gyerekek **felismerése**, egyéni képességeinek kibontakoztatása.
- A tehetséggel összefüggő **gyenge oldalak erősítése, az erős oldalak fejlesztése.**

VIII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

8.1. Az óvodai élet megszervezése

Cél:

- A gyermekek számára szervezett **gazdag tevékenység folyamatos, rugalmas napirend keretében** valósuljon meg az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik. A tevékenységek megszervezésénél elvi szempontunk a folyamatosság, rugalmasság, kötetlenség és a választhatóság biztosítása.

A tevékenységi formák szervezési jellemzői

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél **maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat** – vallás, etnikai, nemzeti – figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki **aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.**

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, **a játékot vesszük kiindulópontnak.** A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

Az óvodás gyermekek számára **a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret,** foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenység szabad megválasztását. Kötetlenségként éli meg a gyermek, azonban az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Ez a tevékenységi forma megkívánja az óvodapedagógustól, hogy pedagógiai ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségletét, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni. Tehát tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó testnevelést szervezzük kötött formában.

8.2. Napirend, heti rend

Rugalmas napirendünk biztosítja a gyermeki szükségletek kielégítéséhez a közös élményekre épülő tevékenységekhez szükséges időkeretet, amit a csoportban dolgozó óvónők alakítanak ki a helyi adottságok, igények, lehetőségek, a gyermekek egyéni, életkori sajátosságainak figyelembevételével.

A program pedagógiai szemléletéből **adódóan a napirendben legtöbb időt a gyermekek fő tevékenysége a játék kapja.** A játékba integrált tanulás, mozgás, egyéb napi programok mellett vannak rendszeresen visszatérő, kötött időhöz kapcsolódó tevékenységek. (pl. étkezés, pihenés) melyek a gyermeknek érzelmi biztonságot jelentenek. Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával -, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

Napirendünk a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessek.

Napirend

IDŐ	TEVÉKENYSÉG		A GYERMEK	ÓVODAPEDAGÓGUS	DAJKA
	FŐ	MELLÉK		FELADATAI	
7-	JÁTÉK	Gondozás, önkiszolgálás egészségügyi szokások gyakorlása	A gyermek a tevékenységet , cselekedeteit szabadon választja az egész napi nevelési folyamatban	Játékvezetés, egyéni fejlesztés	Gondozási feladatok segítése a gyermek igénye szerint
9.30	GONDOZÁS	Reggeli vagy tízórai		Étkezés irányítása	Ügyelet a mosdóban
12.30	JÁTÉK	Munkajellegű gondozás, kötetlen-szervezett tanulás, mindennapi testnevelés		Tanulás és munkajellegű tevékenységek szervezése	Gondozási feladatok, környezet előkészítése rendezése
12-15.30	GONDOZÁS	Munkajellegű naposság egyéni megbízatások		Az étkezés és pihenés szervezése, irányítása a nem alvó gyermekekkel játék, egyéni fejlesztés	Gondozási feladatok differenciált ellátása a gyermekek körül
14-17	JÁTÉK	Gondozás, önkiszolgálás, egészségügyi szabályok gyakorlása munkajellegű egyéni megbízatások		Egyéni fejlesztés, játékvezetés	Gondozási feladatok ellátása személyre szólóan

8.3. A fejlődés nyomon követése

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő elbeszélgetéssel, szükség esetén családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A gyermek fejlődését Fejlődési naplóban rögzítjük, és követjük a befogadás pillanatától az iskolakezdésig. Megfigyeléseinket folyamatosan, félévente rögzítjük. Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ezt a dokumentumot is csatoljuk a gyermek anyagához.

8.4 Ünnepek, rendezvények

Az ünnepek megélésének és arra való felkészülésének nagy szerepe van a gyermekek érzelmvilágának fejlődése szempontjából. Óvodánkban azokat az ünnepeket éljük át, melyek programunk szellemiségének megfelelnek és közel állnak a gyermekek érzelmvilágához. Ennek megfelelően a gyermeki ünnepek, hagyományőrző ünnepek, környezetvédelmünk jeles napjai, és társadalmi ünnepeink közül Március 15. megünneplésére fektetünk nagyobb hangsúlyt.

A hagyományok ápolása, az ünnepre való előkészületek, együttjátás, együttmunkálkodás, tervezgetés, ajándékkészítés izgalmassá, örömtelivé teszik a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeiben is jelzi „varázsát”, vidám hangulatú, élményekben gazdag nap.

8.5. EGYÜTTMŰKÖDÉS

Alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet.

Óvoda – család

Cél:

Együttműködő, bizalomra épülő partneri kapcsolat kialakítása a hatékony nevelés érdekében.

Óvodánkban arra törekszünk, hogy a **szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve** gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük és fejlesszük a gyermeket. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

- Elvünk, hogy a jó kapcsolat semmi mással nem pótolható.
- Igyekszünk az együttműködés formáit körültekintően megszervezni, mely az információk áramlását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.
- Célunk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

Egészségügyi szervek

A gyermekek egészséges fejlődésének folyamatos vizsgálatát, ellenőrzését az óvoda orvosa, védőnője, fogorvosa látja el.

A kapcsolattartás formái:

- Évente egy alkalommal minden csoportban orvosi vizsgálat elvégzése, az egészségügyi problémákkal küzdő gyermekek szakorvosi rendelésre történő beutalása.
- Tanköteles korú gyermekek részére iskola alkalmassági vizsgálat.
- Nagycsoportokban látás,- hallásvizsgálat.
- Évente egy alkalommal fogászati szűrés.
- Bemutatóval egybekötött tájékoztató előadások a gyermekek és szüleik számára.

Dokumentációs rendszer

❖ Csoportok dokumentációja

- Csoportnapló
- Felvételi és mulasztási napló
- étkezőnapló

❖ Egyéni fejlesztés dokumentációi

- Anamnézis
- Fejlődési napló
- Egészségügyi törzskönyv